ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-3611
Опис № 16
Архівний № 824

Управління СБУ
по Сумській області

Реєстраційної

# ДЕЛО № 27222

Бугай

Прасковья Павловна

Начато: 3 марта 1947 г.

Окончено: 2 июня 1955 г.

На 6 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Ф. № Р-3611
16
Архівний № 864

На другий день він був у будинку по вулиці Леніна, 30. Тут йому сказали, де живе його сім'я.

На адресу Леніна 30, гвардії рядовий Я. Слюсаренко пише з Німеччини:

„Ще в серпні 1941 року я пішов на фронт. Моя сім'я евакуювалася на схід. Втратив зв'язок з нею. Якщо вона повернулася знову до м. Суми, прошу повідомити її адресу.

Гвардієць Слюсаренко зараз же дістав відповідь.

## Фронтовики прибули в колгосп

До колгоспу „14-річчя Жовтня" прибули демобілізовані воїни. Рано-вранці йдучи на жнива, зустріли дорогих захисників колгоспники. Хвилююча була зустріч.

Того ж таки дня в полі між косарями вже бачили демобілізованого Романа Хорощенка. Він вів перед у роботі, викосивши за день 0,85 га.

Щодня працюють у полі фронтовики А. Нікітін, С. Рижов.

**Ф. Вишня,**

с. Ширяєво, Путивльського району.

## Гастролі Роменського театру

Роменський музично-драматичний театр побував на гастролях в Дубов'язівському районі, де поставив пєси Вимушена посадка", „В степах України", „Не ходи, Грицю", „Лиха іскра" та інші.

На прощання театр дав великий тематичний концерт.

Артисти побували в селах Сватиково, Терновка, Юрківка, Карабутівка та інших.

**Л. Чередниченко.**

## В прокуратурі

Голова колгоспу „Комунар, Сумського району, Колісниченко з санкції райуповнаркомзага Дунаєва почав молоти на колгоспні потреби жито. В той же час артіль не здала державі жодного кілограма зерна.

Дунаєв і Колісниченко за порушення постанови РНК СРСР і ЦК ВКП(б) притягаються до відповідальності.

міністр Японії принц Хігасікуні закінчив формування свого кабінету, в якому всі портфелі, за винятком потфелів військового і морського міністрів, одержали цивільні особи

У склад нового кабінету входять: як прем'єр-міністр і по сумісництву військового міністра принц генерал Хігасікуні, міністр закордонних справ—Мамору Сігеміцу; морський міністр-адмірал Міцумаса Йонаї; міністр транспорту—Наото Кохіяма; міністр внутрішніх справ — Івао Ямадзакі; міністр фінансів—Дзюнці Цусіма; міністр освіти, а також міністр здоровоохорони — Кендзо Мацумура; міністр землеробства і торгівлі—Котаро Сенгоку; міністр озброєнь—Цукухей Накадзіма; міністр юстиції—Юдзо Івата; генеральний секретар кабінету—Такеторо Огата; директор законодавчого бюро — Наокаі Мурасе.

В новому уряді збережений пост міністра „у справах великої Східної Азії", який по сумісництву займає Сігеміцу.

## Де-Голль замінив смертний вирок Петену довічним ув'язненням

ПАРИЖ, 17 серпня. (ТАРС). Як передає агентство Франс Пресс, французьке міністерство юстиції, опублікувало сьогодні повідомлення, в якому говориться:

„Верховний суд 15 серпня 1945 року засудив Філіппа Петена до страти з поразкою в громадянських правах і конфіскацією майна. Верховний суд одночасно рекомендував, щоб у зв'язку зі старим віком засудженого, йому винесений смертний вирок не був приведений до виконання. Декретом від 17 серпня 1945 року глава Французького Тимчасового Уряду генерал де-Голль замінив винесений Філіппу Петену смертний вирок довічним ув'язненням".

входять в Американську Федерацію Праці (АФП), створений для проведення кампанії за участь АФП в міжнародній профспілковій федерації, оголосив, що, не дивлячись на відмову виконкому АФП вислухати його пропозицію, комітет має намір продовжувати боротьбу за здійснення своєї вимоги.

Голова комітету Уорд повідомив, що з кожним днем до комі

ції в штатах висловився за участь АФП в міжнародній федерації профспілок. Уорд заявив, що представники комітету будуть присутніми на міжнародній профспілковій конференції в Парижі як спостерігачі. Він відзначив, що коли б рядовим членам АФП була дана можливість висловити свою думку, то переважна більшість голосувала б проти зайнятої виконкомом АФП позиції.

## Напад іранських реакціонерів на демократичні організації

ТЕГЕРАН, 17 серпня. (ТАРС). З різних міст і районів Ірана надходять повідомлення про бандитські напади реакціонерів на демократичні організації.

За повідомленням багатьох іранських газет, днями в містечку Марвдашт, недалеко від Шіраза, де є великий цукровий завод, хулігани, підбурювані братами Мозареї, Астахрі та іншими реакціонерами, зробили напад на клуб народної партії, розгромили і підпалили його. Були розгромлені також квартири членів народної партії Шаріфа, Овранга, Салмані, Джахеді, Хайдарі і Баята. В містечка Аардакат, розташованого недалеко від Іезда, повідомляють, що там уже втрете хулігани зірвали вивіску комітету народної партії.

9-го серпня в Шахі (Мазандеран) група прихильників Сейд-Зіяед-Діна чисельністю в 50 чоловік, озброєна ломаками і револьверами, намагалася ввірватися на текстильну фабрику з метою вчинити там розгром і викликати безладдя. Власті і поліція, замість того, щоб запобігти погрому, грали роль байдужих глядачів. Робітники вимушені були самі стати на захист фабрики та своєї безпеки і вигнали бандитів.

## Декрет про трудову повинність в Угорщині

БУДАПЕШТ, 17 серпня (ТАРС). Тимчасовий угорський уряд прийняв декрет про введення громадської трудової повинності. Згідно декрету на громадські роботи повинні бути призвані чоловіки віком від 18 до 60 років і жінки—від 18 до 42 років. На сільськогосподарські роботи будуть мобілізовані також підлітки і дівчата від 16-18 років. Звільняються від громадських робіт лише військовослужбовці, лікарі, священники, професори, інваліди війни і деякі інші категорії працюючих.

**Відповідальний редактор О. НИКОНЕНКО.**

**Кінотеатр ім. Шевченка**
19 серпня
**„Дорога к звездам"**

**Кінотеатр ім Комсомолу**
19 серпня
**„Таинственный остров"**

**Сумському ремісничому училищу № 1**

**ПОТРІБНІ**

**на постійну роботу:**

викладач креслення, економіст, шофер, вартові, кочегари, візники, чоботарі, вбиральниці.

Звертатися на адресу: м. Суми, Колесниківська вул., № 19.

**Дирекція.**

БМ02599 Адреса редакції м. Суми, вул. Кузнечна, 2. Телефони: загальний—86, редактора—1-60 Сумська обласна друкарня. Тираж 15000 з. 1438-1

авіація, не зважаючи на погані метеорологічні умови, щоденно робила зовні літаковильотів забе-
вся в 1942 році на Сталінградському стратегічному напрямі. В цій битві нашими льотчиками був розгромлений 4-й повітряний флот німців, який налічував понад 1000 літаків. В сталінградській повітряній операції наша авіація допомогла наземним військам Червоної Армії стримати натиск ворога, завдати йому сильний контрудар і взяла активну участь в розгромі і ліквідації оточеного німецького угруповання. Заключним етапом сталінградської повітряної операції була повітряна блокада оточених німецьких військ.

Довідавшись про оточення свого сталінградського угруповання, Гітлер звернувся до оточених військ з такою телеграмою: „Противник прорвався в тил наземних частин і намагається повернути важливу для нього кріпость на Волзі. Солдати! Ви повинні утримати позиції Сталінграда! Що ж до моєї влади, я зроблю все, щоб підтримати вас". Гітлер мав надію що в цій військовій авантюрі його виручить транспортна авіація, якій було доручено постачати оточене угруповання всім необхідним для активної оборони.

Масовий проліт німецьких транспортників в район Сталінграда почався в кінці листопада 1942 року. Нашим авіаційним командуванням був розроблений великий план повітряної блокади оточеного німецького угруповання. Була створена особлива мережа радіостанцій наведення; організовано зовнішнє кільце винищувачів; визначені сектори і смуги зенітного вогню навколо всього ворожого угруповання; провадився артилерійський і авіаційний вплив на аеродроми противника, що знаходилися як в середині кільця, так і поза ним; широко практикувалися вільні польоти винищувачів „мисливців". Відмінно налагоджена взаємодія між різними родами нашої авіації і наземними військами швидко позначилися. Наші винищувачі зенітники почали збивати в день від 30 до 50 проц. транспортних

Для прориву нашої оборони і розвитку дальшого успіху противник на Курській дузі кинув у
ще в момент підходу їх до п
ля бою і розгортання в бойовий порядок. В результаті погоджених дій радянських наземних військ і авіації наступ ворога провалився, і Червона Армія сама перейшла в наступ. 5-го серпня, рівно через місяць після початку „генерального" наступу німців, Москва від імені Батьківщини салютувала військам Червоної Армії, які визволили Орел і Білгород від німецьких окупантів. Цей салют сповістив про те, що наші війська приступили до визволення від ворога Радянської України.

рулі винищувачів безперервно „висіли" над переправами, шляхами руху танків та піхоти і
ків. В пролом, про
попрямували танки. В історичну ніч з 5 на 6 листопада 1943 року війська 1-го Українського фронту повністю оволоділи Києвом.

В торжество могутності сталінської авіації в наступних боях на Україні вилилася Львівська операція. Досить вказати на таку цифру: число літаковильотів лише за один день Львівської операції склало 1:3 до числа літаковильотів за всю Білгородську операцію, в якій, як відомо, наша авіація діяла дуже як

при зламуванні сильно укріплених оборонних рубежів, побудованих ворогом на винятково
оволодіння шляхом. Це, звичайно, не могло не відбитися на оперативному використанні авіації. Удари по мостах, переправах, штурмові і бомбардувальні дії, зв'язані з закупоркою руху на шосе і залізницях, з зруйнуванням окремих ділянок важливіших магістралей, під час боїв у Прибалтиці мали велике значення.

1944 рік увійшов в історію великої Вітчизняної війни, як рік вирішальних перемог Червоної Армії, як рік цілковитого ви-

берлінського аеровузла базувалося біля 1500 літаків. Битва за Берлін вилилася в великий по-
1000 літаків одночасно
день наступу наша авіація працювала з рекордно великим напруженням, зробивши понад 17 тисяч літаковильотів. Лише льотчиками кількох авіачастин, що діяли на 1-му Білоруському фронті, у відведеній для них зоні боротьби, за кілька днів боїв було проведено біля тисячі повітряних боїв, у яких німці втратили понад 700 літаків. Не менш серйозну втрату зазнала ворожа авіація і на інших ділянках.

В повітряному бою за Берлін радянські льотчики і авіаційні офіцери майстерно справилися з покладеними на них завданнями, надали дійову підтримку наземним військам. Тут наша авіація, як і в операціях 1944 року, діяла методом зосередження всіх своїх зусиль на вузькій вирішальній ділянці фронту. Наявність великої кількості літаків і досвідчених льотчиків дозволила нашому командуванню застосовувати авіацію для впливу на противника масовано. Масованим застосуванням всіх видів авіації на вузьких ділянках фронту або по окремих найважливіших цілях противник притискувався до землі і позбавлявся можливості підтягувати свої резерви, втрачав керування і зв'язок між окремими секторами своєї оборони. Масованими діями наших льотчиків авіація противника, як правило, виганялася з поля битви.

* * *

З боїв Вітчизняної війни радянська авіація вийшла ще більш загартованою, досвідченою. Вона виросла як кількісно, так і якісно. Червона Армія в особі радянських військово-повітряних сил має міцний, гнучкий і маневрений авіаційний організм. На варті нашої Батьківщини гордо майорить могутній повітряний флот, створений і випестований товаришем Сталіним.

„Красная звезда".

# Вісник радості

За вікном — осіння ніч, дощ, вітер. В палаті лікарні — тмяне світло. Дві біляві голівки, німо зіваючи маленькими ротиками горять в жару на білих подушках. Дві молодих матері з червоними від безсоння та сліз очима в невимовній тузі ламають над ними руки:

—Вовик!

—Васильочок!

Даремно. Діти лежать мовчазні. Інколи ледве чутне хрипіння хвилює їхні маленькі і кволі груди. То, мабуть, останні подихи життя. Ще година-дві...

Лікар мовчки повернувся до вікна. Він зробив усе, що міг. І все одно — діти помирають. Тепер їх може врятувати тільки цілюща сироватка. А в лікарні її немає. Ще ввечері він дзвонив до Сум. Обіцяли надіслати. Але коли це буде? Не встигнуть. Лікар нервував.

Як він скаже про це матерям? Вони не повірять. Вони не зможуть повірити. Упадуть йому до ніг, будуть благати, наказувати, вимагати, ридати. Він знову не витримає і робитиме вже непотрібне: перевірятиме пульс, накаже принести льоду... а діти все одно помруть.

Лікар чекав страшного материнського крику. Нарешті — не витримав, обернувся і застиг: вимучені, схудлі за одну ніч, матері, міцно притиснувшись до напівживих дітей, поснули. Страшний сон. Лікар уже хотів покликати санітарку, щоб винести жінок з палати, але в цю мить над будинком, глухо прориваючи шум вітру, загудів літак. Миттю прокинулися матері:

—Літак! Літак!

Тихо, як біла тінь, увійшла бабуся санітарка.

—Дзвонять. З Сум прилетів літак, привіз сироватку.

—Що-о? — лікар кинувся до дверей.

—Куди ви?

Але незабаром він повернувся мокрий від дощу, радісно схвильований.

—Зараз, рідні, зараз. Заспокойтеся,—в руках лікаря поблискували шпріц і скляночки ампул.

Він зробив дітям уколи.

— Ну от тепер — житимуть. Чуєте: жи-ти-муть. Це кажу вам я—лікар... А дякувати треба не мені. Он кому дякуйте. Чуєте? Гуде, прилетів і дітей ваших врятував...

А літав тоді до Глухова пілот т. Ротнов. Тепер він напевно вже й забув про цей випадок. Зате не забули про нього дві матері. Завжди, як тільки над Глуховом з'являється літак У-2, вони неодмінно вітають його водія, хто б то не був:

—Щасливої дороги, рідний! Ти привіз життя нашим дітям.

Якої ще подяки треба?

Два роки жила надією мати: дістати від Василя з фронту звісточку. І о, радість! Прилетів літак, привіз листа і посилку від сина. Керував ним пілот т. Шевченко.

Та дякують пілотам не тільки матері. Спитайте колгоспників Лебединщини чи Охтирщини, хто рятував їхні посіви цукрових буряків від довгоносика. Пілоти Сумської авіаланки. В самий критичний момент, коли шкідники пожирали плантації, т. т. Ротнов і Росов прилетіли сюди на своїх У-2, розсіваючи по полях смертельну отруту. Тисячі гектарів буряку врятували.

Таких випадків багато. Кожного дня навантажені газетами, листами, посилками піднімаються з сумського аеродрому літаки У-2, і шлях їх лежить в усі кінці області—на Ромни, Глухів, Штепівку, Ямпіль. Всюди їх зустрічають однаково радісно.

А. Яблунівський

Протокол допроса
1947 года марта 3 дня.
Я уч. уполномоченный Л-Долинского Ромнд-
Радченко, допросил прибывшего из Германии
в порядке репатриации советского гражданина
Бугай Параска Павловна 1924 года рожде-
ния уроженец и житель с. Русановка
Л-Долинского района Сумской области
из крестьян бедняков, по национальности
украинец, б/п. образование 3 кл. со слов неуч.

Вопрос: Где проживали, чем занимались до начала
отечественной войны.

Ответ: Проживала я с. Погарщина Петрово-Роменского
района Полтавской области, воспи-
тывалася в патронате

Вопрос: Чем занимались в период оккупации

Ответ: проживала в брата нигде не работала

Вопрос: Подвергались ли вы со стороны немецких
властей аресту, допросу, штрафу

Ответ: со стороны немецких властей я
не подвергалась аресту, допросу, вызову, шт.

Вопрос: Кого вы знаете из лиц активно слу-
живших немецким властям

Ответ: таких лиц я никого не знаю

Вопрос: Доскажите когда и при каких
обстоятельствах вы поехали в Герман

Ответ: в 1942 году меня вместе с другими
мобилизували на работы в Германию

Вопрос: Где на территории Германии вы прожи-
вали, чем занимались

Ответ: проживала я в г. Цеулинграда работала
на с/х. работах в хозяйства.

Вопрос: Кто вместе с вами добровольно
поехал в Германию.

Ответ: в то время добровольно никто не ехал.

Вопрос: Когда, где и какими войсками
освобождены

Ответ: 1945 15/IV - освобождена американскими
войсками.

Бугай.

Вопрос: Кто у вас есть из родственников и где они проживают

Ответ: брат: Бугай Николай Павлович 1914 г. работает в К-зе «Дополнение» Русановского с/х. на рядовых раб.

Больше дополнить ничего нечего со слов мною записано правильно протокол допроса мне зачитан вслух в чем и расписуюсь

Бугай

Уч. уполномоченный Л-Долинского

РОМВД Мадчишин /. Радченко /.

УРСР
Виконавчий комітет
Русанівської
сільської ради
депутатів трудящих
Лебединського району
Сумської області

19.IV 1946 р.

№ _____

с. Русанівка.

Справка-характеристика

Дана на гром. Бугай Параска Павлівна 1924 року народження. Уроженка с. Русанівки Лебединського ж Сумської обл. Українка, б/п, освіта 4 клас. До окупації працювала в к.п. В 1942 році добровільно виїхала в Германію. В 1945 році повернулась в с. Русанівку де й працює в лікарні санітарного.

Голова с/с Макеєвич

Секретар с/с [illegible]

Сільської ради депутатів трудящих Лебединського району Сумської області

Справка

По учетам л. Доминского
Ромб Бугай Парасковья
Павловна 1924 г рожд урож
с. Русановка л. Доминского
р-на Сумской обл

Не проходит

Нач. Л. Доминского Ромб
Майор [signature]
Милашин

Справка
По учетам Л-Доминского
РОМГБ Чубатый Михаил
Иванович 1927

Не проходит
Нач Л-Доминского РОМГБ
Майор /Миласшин/

Справка

По учетам Л-Доминского
РОМВД Бугай Парас-
ковья Павловна 1924 г. рожд
Урож с Русановка Л-До
минского р-на Сумской
обл
Не проходит
Нач Л-Доминского РОМВД
лейтенант Дуно

Утверждаю
Председатель районной
проверочно фильтрационной
комиссии
10/III-1947 года

Дубл

Сов. секретно.

6

Заключение.
(по фильтрационному делу)
с. Л-Долина 10/III-1947 года

Мы члены проверочно-фильтрационной комиссии при Л-Долинском РОМВД рассмотрев фильтрационное дело на репатрированного советского гражданина Бугай Парасковья Павловна 1924 года рождения прибывшего к постоянному места жительства с Русановка Л-Долинского р-на Сумской обл 15/IV 1945 года и найдя что Бугай П.П. проживая на оккупированной немцами территории в 1942/2 году добровольно выехала в Германию на работы

Руководствуясь приказом НКВД-НКГБ СССР
№ 60706/0026Х от 16/XI-1945 года
Постановил
считать гр-на Бугай П.П.

проверении и фильтрационное на него дело сдать в архив 1-го с/отдела УМВД для хранения и взятия его на оперативный учет.

Передать фильтрационное дело на гр-на

в- -

для последующей агентурной разработки

1. Зам. Нач. Л-Долинского РОМВД

Члены комиссии: Мл. Лт. Милицин Шерешев

2. Нач. Л-Долинского РОМГБ

Шайдо. [illegible]

Архивное ф-д № 27222

пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в агентурном фонде как Наход. в амер. окк. здне.

с отражением на оперативно-справочном учете.

Пересмотрел Забеин (_____)

Согласны:

Начальник 4 отделения (_____)

Нач. 4 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл. (_____)

ЗП-К [illegible]

2 VII 1954 г.

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 6 листов

Шесть

14 октября 92 г.

Должность

Подпись

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 6 аркушів

шість

«26» листопада 1992 р.

Посада архівіст I кат.

Підпис

09.07.2026

Арт 1-С-3803 1